

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző: *szabadtéri színpad, könyvesbolt,*

Tárgy: *374.28*

Cím: *Kulturné palota*

Hely:

Forrás: *Világosság*

Idő: *"1950"*

Személy:

(Hely) *1950. VI. 29* (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Helyszám:

SZABADTÉRI SZÍNPAD, KÖNYVESBOLT, KULTÚRPALOTA

A Kálvária-tér közepén téglahalmok között serény munka folyik. Valami új épül a dolgozók részére: *szabadtéri színpad*. Ezen a téren immár majd minden nyáron a felszabadulás óta vasárnaponként felállították a piros és nemzetiszínű zászlókkal díszített színpadot. A környék lakossága odagyűlt a színpad köré és szeretettel figyelte az üzemi kultúrcsoportokat és művészeket. Az új kultúra jelent meg ezen az ideiglenes színpadon évről évre, míg most állandó ott-hont nyer.

Hatalmas fordulat és hatalmas győzelem jelképe a Kálvária-tér épülő szabadtéri színpada. A „legsötétebb Józsefvárosnak” nevezték az urak ezt a városrészt a fasiszta időkben és a közállapotok valóban az ő sötét politikájukat tükrözték. Elhanyagolt utcák, elvadult terek, omladozó iskolák, rossz világítás, sivár bérházak, ez volt ennek a vidéknek jellemzője és nemhogy kultúráról nem beszélhettünk, hanem még a legegyszerűbb egészségügyi feltételek is hiányoztak. Itt „csak munkások” laktak és az urak nem sokat törődtek azzal, hogy miképpen tengetik életüket.

De ezekben az utcákban már a Horthy-fasizmus éveit is jelenített az, amiből a felszabadulás után

az új kultúra hatalmas fája kitereltesedett. Ebben a kerületben is dolgoztak a nép legjobb fiait, a kommuniszták, itt is tanulták a forradalom tudományát, itt is kézzel-kézzel adták a titokban behozott és féltve őrzött műveket, amelyek a jobb jövőről beszéltek, itt is szavalták József Attila verseit és énekeltek a harci dalokat.

De most immár ötödik éve nyíltan felzeng a büszke ének a tereken és az utcákon. A nép igazi kultúrája neveletlen a dolgozókat, fejleszti öntudatukat. A hangszórók harsogják az új élet szépségét és örömeit és a vasárnapok a Kálvária-téren arra szolgálnak, hogy hétfőn újult erővel térhessenek a dolgozók vissza az üzemekbe, a munkahelyekre. A gyermekek vidáman repülnek a hintákon, az ifjúság kacagva kergeti a labdát és a tér másik végén, az épülő színpadnál felzeng a zenekar és a nép művészei a nép kultúráját nyújtják a népeknek.

Ki teheti lehetővé mindezt? Kinek a gondoskodása változtatta a „legsötétebb” városrészt a világos jelen boldog vidékévé? A feleletet mindenki tudja: a Párt, Rákosi Mátyas volt az, aki az új életet kiharcolta a felszabadító hősök nyomán. A város minden terére jut majd állandó színpad, mindenütt felharsognak majd az új élet dalai, mert a Párt úgy akarja. S nekünk az a feladatunk, hogy szülőrd

egységben kövessük a Pártot, Rákosi Mátyas, hogy városunk képe minél hamarabb változzék úgy, hogy tükrözze a szocializmus áldást hozó eredményeit.

A legtöbb könyvkereskedés

a belváros környékén sorakozott egymás mellett. Homályos, piszkos üzletek voltak ezek, ahová csak ritkán tévedt vevő. A könyvekre lerakódott a por, a mennyezetről kitömött bagoly lógott alá — ez jelképezte a tudást — és a kereskedő kis sapkával a fején kedvetlenül kecmertett elő valahonnan az üzlet mélyéből és azt latolgatta, miközben kíváncsian mérte végig a ritka vendéget: vajjon mennyi hasznot préselhet ki vevőjéből.

De a „vevő” gyakran eladni jött inkább, semmint venni, a könyv luxus cikk volt, nem a széles néprétegek kenyere.

Mindez nem volt véletlen. Az „urak” nem szívelhették a tudást, gyűlölték a könyveket. A tudomány bűn volt a szemükben, amit csak adagolva nyújtottak egyes rétegeknek, hogy annyit megszerezhessenek belőle, amennyit az ő kiszolgálásukhoz szükséges volt. A könyvek drágák voltak, a dolgozók számára megfizethetetlenek. Ami elért a dolgozókhoz, az a nacionalizmus, a kozmopolitizmus, a fasizmus mérgét

terjesztette.

A Párt ezen a téren is gyökeres fordulatot hozott létre. Milliós számra forognak ma már közkézen az igazságot hirdető művek, amelyek a tudást, a műveltséget terjesztik szerte az országban. A „győzelem tudományát”, a marxizmus-leninizmust százezrek tanulják, a szocializmus perspektíváját ismertető szovjet regények hősei mintaképeivé váltak a magyar népek. Új mozgalom támadt, az olvasómozgalom, amelynek nyomán évszázados sötétség oszlik szét.

Es eszünként a Sztálin-úton egy ragyogó helyiség hívogatja a dolgozókat. A falakon könyvekkel zsúfolt polcok, kényelmes karosszékek, vidám, mosolygós eladók fogadják a könyvek iránt érdeklődőket. A Szikra kultúrközpontja ez, melynek egyik helyiségében az üzemi dolgozók megvitatják az új könyvek értékeit, találkozhatnak az írókkal, akik többé nem a társadalom „bogaras figurái”, hanem a nép lelkének mérnökei. Ez az üzlet nem hasonlít a régi könyvkereskedésekre, nem félhomály és por, nem szimbolikus bagoly, hanem fény, tisztaság és valódi irodalom és tudomány várja a népet. Itt a Párt utmutatása nyomán a saját kultúrájához jut az évszázadokig mesterségesen sötétségben tartott, elnyomott nép.

Még a reakciós meghamisított statisztikák

is megdőböntő képet nyújtanak a „kultúrforrást” hirdető Horthy-világ népművelési politikájáról. A nagy orosz satirikus író, Szaltikov-Scedrin híres szavai, ame-

lyekkel a cári közoktatást jellemezte, ráillenek a Horthy-féle művelődési politikára is: nem közoktatási, hanem közoktalanítási politikát üztek. Budapesti viszonylatban mutatja az osztálypolitikát az a tény, hogy a kulturális intézmények (színházak, könyvtárak, képtárak, múzeumok, stb.) 94 százaléka a négy belső „úri” kerületben voltak. És mi volt a munkáslakta kerületekben? Néhány rozzant mozi és más semmi!

A Váci-út és a Béke-út között most hihetetlen gyorsasággal új városrész épül. És az új városrész közepén két pompás épület emelkedik: a Rákosi Mátyas-kultúrház és a Kilián György-utcai iskola. Nemrég még pusztaság volt ez a vidék, ahol a Rákospataki vízenek felhasználásával jeget termelt az elárasztott mezőkön néhány „ciémes” vállalkozó. Kinek köszönhető a változás? A Párt harcainak és munkájának eredménye, hogy a dolgozók számára felépült az első kultúrpalota, amely a szeretett vezér nevét viseli. A hatalmas színházteremben a legjobb művészek tolmácsolják az élenjáró szovjet kultúra és az újjáfejlődő magyar irodalom alkotásait, a könyvtárban mindenki megtalálhatja az őt érdeklő művet, a természettudományos teremben szakképzett előadó a babonák ellen harcol és világosítja fel a népet a tudomány fényével, a klubtermekben

sakktáblák fölé hajol az ifjúság, a hangversenyteremben és a képtárban és végig az egész épületben, a fejlődő új kultúra kincseit szívatják magukba a dolgozók.

Éz az első kultúrház, de követi a többi is, mint ahogy a nagyszerű

Kilián-utcai iskolát is követik a többiek, ahol a nép fiaiból nevelődnek az új mérnökök, írók, tudósok, művészek százei.

A Párt vezet bennünket az új élet útjára, a Párt vezetése biztosítja a kultúra kincseinek birtokát. Az éjszakában vörösen villannak fel a neon-betűk és a dolgozók elindulnak a szeretett nevet hirdető felirat felé — *ott a tudás és az igazi kultúra várja őket.*

Az utolsó két év alatt egyre határozottabb körvonalakban bontakoztak ki Pártunk harcainak nyomán *új életünk körvonalai. A napi munka után a dolgozók egyre természetesebben fordulnak a kultúra, a tudomány, a művészet felé.* A széles tömegek már sajátjuknak, életük elválaszthatatlan részének tartják mindazt, amit a Párt harcainak eredményeképpen ezen a téren is megkapnak. Ez így van jól, de egy pillanatra sem szabad megelégedezni arról, hogy ezt is — *életszínvonalakkal, békénkkel, politikai és gazdasági sikereinkkel együtt — jenyegetik az imperialisták és ügynökeik, a klerikális reakció sötét lovagjai, a jobboldali szociáldemokraták, a bér- és normacsálók, a közömbösek és lusták.* Kulturális vívmányaink a Párt politikai és gazdasági

győzelemeinek eredményeképpen jöttek létre. További haladás útja csak egy: *erősítsük szüntelenül Pártunkat, harcoljunk a külső és belső ellenség ellen.* Erősíteniünk kell országuakat, többet és jobban kell termelnünk, meg kell tanulnunk jövőnkért áldozatot hozni, mert csak így biztosíthatjuk eddigi vívmányainkat és érhetünk el újabb eredményt. Szakadatlanul küzdenünk kell a *rég ellen* és szeretettel kell felkarolnunk az újat.

Az épülő káiváriatéri színpad, a Sztálin-úti neonfényes könyvkereskedés, a Rákosi Mátyás kultúrház mind egy-egy jelképe és bizonyítéka annak, hogy a nép ha követi a Pártot, csodákra képes. Es még sok ilyen kézzelfogható csoda vár ránk, ha követjük a harcban a Pártot, Rákosi Mátyást és útmutatásuk nyomán erőnket nem kímélve dolgozunk a szocializmus építésén.

Lenkei Lajos